

Kampaň – „Umývaj si ruky – zachrániš život“ 5. máj 2018

Hlavným cieľom kampane je poukázať, že správna hygiena rúk je najúčinnější spôsob prevencie nozokomiálnych nákaz a šírenia rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká.

Na Slovensku prebieha kampaň už desiatykrát.

Hlavným cieľom tohtoročnej kampane je zameranie sa na informovanie zdravotníckych pracovníkov o význame hygieny rúk ako ochrany pacienta a poukávanie na dôležitosť dodržiavania piatich momentov hygieny rúk.

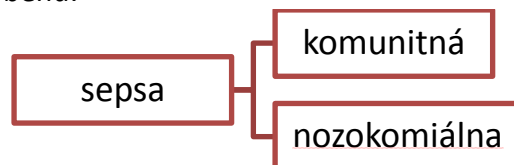
Tento rok je kampaň zameraná na prevenciu sepsy s heslom „*It's in your hands – prevent sepsis in health care*“ (**Prevencia sepsy v zdravotníckom zariadení - je vo vašich rukách**).

„Hygiena rúk vykonávaná v správnom okamihu je najvýznamnejším opatrením v prevencii NN.“

Definícia:

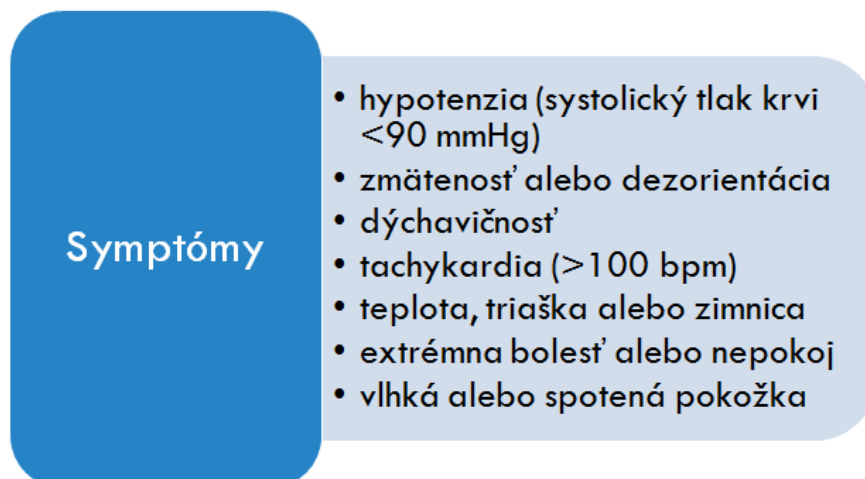
Sepsa je život ohrozujúce zlyhávanie orgánov, ktoré je spôsobené neprimeranou odpoveďou hostiteľa na infekciu. V prípade, že nie je rozpoznaná – môže prejsť do septického šoku, multiorgánového zlyhania a k smrti.

Septický šok je podmnožinou sepsy (teda sú naplnené kritériá sepsy) a navyše je prítomná porucha krvného obehu.

Príznaky sepsy:

Klinické kritériá sepsy zahŕňajú kombináciu viacerých symptómov.

Zdroj: <https://www.cdc.gov/sepsis/basic/index.html>

Infekcie krvného riečiska

- sú charakterizované systémovým šírením pôvodcov v krvi pacienta

- CVK bývajú častejšie kontaminované ako periférne katétre

Rozdelenie infekcií krvného riečiska:

- **primárne** - zdroj priamo v centrálnom krvnom obehu (katérové infekcie krvného riečiska a infekcie srdca a ciev, alebo ložisko nie je známe),
- **sekundárne** - zdroj je lokalizovaný v inom orgánovom systéme (dýchací systém, močový systém, GIT a pod.). Baktérie z HK sú rovnaké ako z ložiska v inom systéme (napr. z močového traktu).

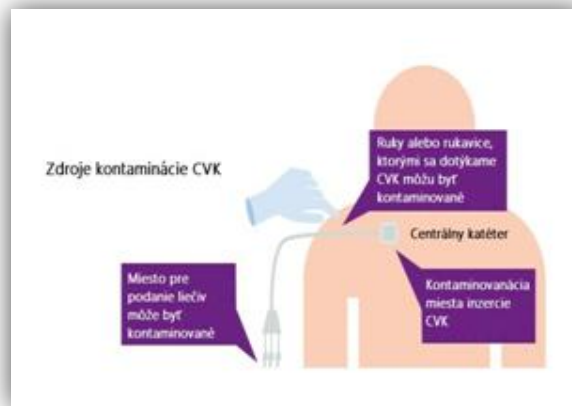
Katérové infekcie krvného riečiska = sepsy

- katérová infekcia vzniká po kolonizácii katétra, ku ktorej dochádza v dôsledku jeho kontaminácie mikroorganizmami

- k rozvoju infekcie prispieva tvorba biofilmu na vnútornom alebo vonkajšom povrchu katétra

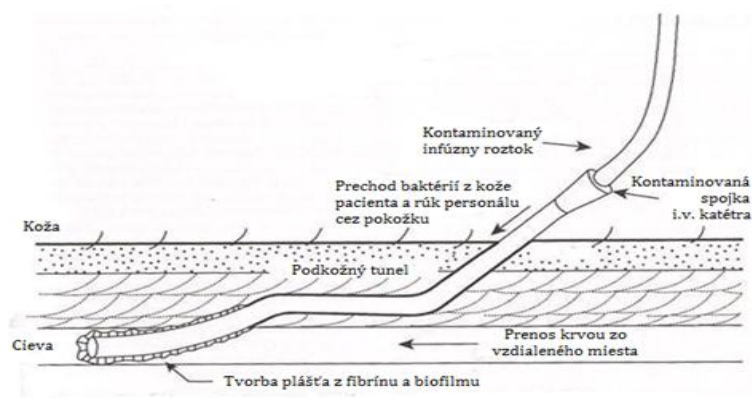
Zdroje kontaminácie katétra:

1. koža pacienta v mieste vpichu a kontaminované ruky personálu
2. kontaminované koncovky a spojky
3. kontaminované podávané liečivá

Kontaminácia katétrov:

- **extraluminálna** - pôvod v mieste kožného vpichu a mikroorganizmy z kože pacienta môžu migrovať pozdĺž vonkajšieho povrchu katétra. Najčastejšie pri zavedení katétra a prostredníctvom kontaminovaných rúk/rukavíc personálu pri palpácii miesta vpichu po dezinfekcii kože
- **intraluminálna** - priama kontaminácia katétra, ku ktorej môže dôjsť pri kontakte rúk zdravotníckeho personálu s miestom inzercie katétra, ihlovým konektorom alebo kontaminácia prostredníctvom pacientových telesných tekutín alebo kože. Pri dlhšie zavedených katétroch (viac ako 10 dní) - nesprávna starostlivosť
- **hematogénna** - zo vzdialeného infekčného ložiska
- **kontaminácia infúzie** - ku kontaminácii infúzie môže dôjsť v procese výroby (vnútorná kontaminácia), alebo pri príprave a podávaní (vonkajšia kontaminácia).

„Care bundle“ v prevencii katérových infekcií krvného riečiska

Starostlivosť pri zavádzaní katétra	Starostlivosť pri udržiavaní katétra
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Použitie maximálnych <u>bariérových opatrení</u>/ osobné ochranné prostriedky ▪ Hygiena rúk ▪ Kožná antiseptika <u>chlórhexidínom</u> ▪ Optimálny výber typu katétra a miesta zavedenia (vyhnutie sa umiestneniu do v. <u>femoralis</u>) ▪ Sterilné krytie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Denný prehľad nutnosti CVK a rýchle odstránenie zbytočných CVK a dokumentácia ▪ Hygiena rúk pred manipuláciou s <u>i.v.</u> systémom ▪ Starostlivosť o vstrekovacie porty CVK ▪ Správne postupy pre výmenu a monitorovanie krytia v mieste inzercie (výmena gázových krytí každé 2 dni, transparentné krytia každých 5-7 dní, častejšie v prípade znečistenia, ak sú vlhké alebo uvoľnené)

Zdroj: The Joint Commission. Preventing Central Line–Associated Bloodstream Infections: Useful Tools, An International Perspective [online]. Nov 20, 2013 Online

Hygiena rúk – prevencia katérových infekcií krvného riečiska (kontrolný zoznam)

- Usmernenie podľa CDC z roku 2011

Vykonaná hygiena rúk	Pred nasadením rukavíc	✓
	Pred <u>palpáciou</u> miesta inzercie katétra	✓
	Po <u>palpácii</u> miesta inzercie katétra	✓
	Pred inzerciou katétra	✓
	Po inzercii katétra	✓
	Pred prístupom, výmenou, opravou alebo výmenou krytia	✓
	Po prístupe, výmene, oprave alebo výmene krytia	✓
	Po odstránení rukavíc	✓

Zdroj: O'Grady NP, et al.; Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC). Guidelines for the prevention of intravascular catheter-related infections. ClinInfect Dis. 2011 May;52(9):e162–193. Epub 2011 Apr1.